

جلسه ۱۵۳
صورت مجلس روز یکشنبه
۵ شوال ۱۳۲۸

مجلس تقریباً دو ساعت و نیم قبل از غروب آفتاب در تحت ریاست آقای ذکاء الملک تشکیل شد صورت مجلس روزشنبه عرائض گزیده فائین بدون اجازه - آقای قوام الاسلام - آقای مرتضی قلیخان بختیاری - آقای نوری - آقای حاج میرزا آقا - آقای آقا سید علی آقا - آقای آقا سید محمد رضا - آقای صنیع الدوله - آقای سیدار اعظم - آقای حاج مصدق الممالک - آقای حاج وکیل الرعایا - آقای مستشار الدوله - آقای صدیق حضرت - آقای حسنعلی خان ،

آقایانیکه بوقت مقرر حاضر نشده اند . آقای ممتاز الدوله . آقای مین الرعایا . آقای طباطبائی آقای حاج آقا . آقای حاج امام جمعه . آقای لواء الدوله . آقای سردار اسعد . آقای آقا میرزا ابراهیم . فائین با اجازه . آقای ناصر الاسلام . مریض آقایان حاج میرزا زین العابدین و میرزا داودخان (صورت استیضاح آقای حاجی سید ابراهیم از هیئت وزراء راجع بفارس خوانده شد .)

چون عده برای انتخاب اعضاء اداره مباشرت و کمسیونها کافی نبود شروع به تعیین شعبات گردید آقایان مفصله ذیل بحکم قرعه بمضویت شعبات شش گانه معین گردیدند .

شعبه اول

آقای آقا شیخ جعفر . از ندرانی . آقای آقا عبدالعسین . آقای میرزا محمد علی خان تربیت . آقای معاضد السلطنه . آقای آقا میرزا محمد صادق طباطبائی . آقای آقا شیخ رضا . آقای تقی زاده آقای حاج فاتح الملک . آقای صدیق حضرت . آقای سردار اسعد . آقای مرتضی قلی خان بختیاری آقای حاجی محمد اسمعیل کاشف . آقای آقا شیخ اسمعیل هشترودی . آقای آدینه محمدخان . آقای دکتر امیرخان . آقای ادیب التجار

شعبه دوم - آقای آقا شیخ علی . آقای وکیل التجار . آقای حاج میرزا زین العابدین . آقای حسن علی خان . آقای آقا شیخ محمد . آقای آقا سید ابوالحسن اصفهانی . آقای حاج مصدق الممالک آقای معتمد التجار . آقای متین السلطنه . آقای میرزا کیخسرو . آقای ضیاء الملک . آقای حاج محمد کریم خان . آقای میرزا اسمعیل نوری . آقای محمد هاشم میرزا . آقای میرزا علی اکبر خان . آقای حاج میرزا آقا .

شعبه سوم - آقای ناصر الاسلام . معاضد الملک آقای آقا شیخ اسدالله . آقای وحید الملک . آقای آقا شیخ ابراهیم . آقای آقا محمد . آقای میرزا محمد نجات . آقای منتصر السلطان . آقای حاج عز الممالک . آقای عز الملک . آقای دکتر حیدر میرزا . آقای حاج شیخعلی . آقای مستشار الدوله آقای شیبانی . آقای آقا شیخ مهدی نجم آبادی شعبه چهارم - آقای آقا سید حسین اردبیلی .

آقای د کتر اسمعیل خان . آقای الواعظین . آقای اسدالله خان . آقای فهیم الملک . آقای میرزا رضا خان . آقای آقا سید محمد باقر ادیب آقای حاج وکیل الرعایا - آقای آقا سید محمدضا - آقای معین الرعایا - آقای ممتاز الدوله - آقای قوام الاسلام - آقای آقا شیخ محمد علی بهجت آقای ثقة الاسلام آقای ابوالقاسم میرزا .

شعبه پنجم - آقای آقا میرزا ابراهیم - آقای آقا میرزا ابراهیم خان - آقای سیدار اعظم - آقای حاج سیدحسن مدرس - آقای آقا سیدحسن کزازی - آقای سلیمان میرزا - آقای دکتر رضاخان آقای مؤتمن الملک - آقای ذکاء الملک - آقای لسان الحکماء - آقای حاج امام جمعه - آقای میرزا مرتضی قلیخان - آقای صنیع الدوله - آقای دکتر علیخان - آقای نیر السلطان .

شعبه ششم - آقای صدر العلماء - آقای معزز الملک آقای حاج شیخ رئیس - آقای آقا شیخ غلامحسین آقای آقا میرزا احمد - آقای حاج سید ابراهیم - آقای آقا شیخ حسین - آقای آقا سید جلیل - آقای حاج میرزا رضاخان - آقای حاج آقا - آقای شیر الدوله - آقای حاج سید نصرالله - آقای میرزا داود خان - آقای آقا سید علی آقا - آقای لواء الدوله .

(در این وقت اجازه تنفس داده شد مجدداً جلسه تشکیل و رایورت شعبات ششگانه مشعر به انتخاب هیئت رئیسه آنها و اعضاء کمسیون مبتکرات و عرائض و محاسبات و بودجه بتفصیل ذیل قرائت گردید)

شعبه اول - مشعر بانتخاب آقای حاج فاتح الملک بر ریاست و آقای تربیت بنیابت ریاست آقای کاشف بسمت منشی گری آقای ادیب التجار بمخبری شعبه و عضویت کمسیون محاسبات و آقای آقا شیخ رضا به عضویت کمسیون مبتکرات و آقای آقا عبدالعسین بمضویت کمسیون عرائض و آقای معاضد السلطنه به عضویت کمسیون بودجه .

از شعبه دوم - آقای متین السلطنه بر ریاست و آقای میرزا کیخسرو به نیابت ریاست آقای میرزا علی اکبر خان بسمت منشی گری و شاهزاده محمد هاشم میرزا به مخبری شعبه و عضویت کمسیون مبتکرات و آقای آقا شیخعلی بمضویت کمسیون عرائض و آقایان حسنعلی خان و معتمد التجار و ضیاء الممالک بمضویت کمسیون بودجه و آقای آقا شیخ محمد به عضویت کمسیون محاسبات .

از شعبه سیم - آقای آقا شیخ ابراهیم بر ریاست شعبه و عضویت کمسیون مبتکرات و آقای عز الملک به نیابت ریاست و آقای حاج شیخعلی بسمت منشیگری و آقای حاج شیخ اسدالله به مخبری شعبه و آقای شیبانی بمضویت کمسیون عرائض و آقای دکتر حیدر میرزا بمضویت کمسیون محاسبات و آقایان حاج عز الممالک و عز الملک و وحید الملک بمضویت کمسیون بودجه .

از شعبه چهارم - آقای ممتاز الدوله بر ریاست و آقای فهیم الملک به نیابت ریاست و آقای میرزا رضا خان منشی و آقای افتخار الواعظین به مخبری و آقای بهجت بمضویت کمسیون عرائض و آقای سید حسین اردبیلی به عضویت کمسیون مبتکرات و آقای دکتر اسمعیل خان به عضویت کمسیون محاسبات و آقایان

فهیم الملک و معین الرعایا و آقا میرزا رضاخان به عضویت کمسیون بودجه و از شعبه پنجم آقای مؤتمن الملک بر ریاست و آقای ذکاء الملک بنیابت ریاست و آقای میرزا ابراهیم خان بسمت منشی گری و آقای سلیمان میرزا بمخبری و آقای نیر السلطان بمضویت کمسیون عرائض و آقای لسان الحکماء به عضویت کمسیون مبتکرات و آقای سید حسین کزازی بمضویت کمسیون محاسبات و آقایان میرزا مرتضی قلی خان و صنیع الدوله و سلیمان میرزا به عضویت کمسیون بودجه .

از شعبه ششم - آقای حاجی شیخ رئیس بر ریاست شعبه و عضویت کمسیون عرائض و آقای حاج میرزا رضاخان بسمت منشی گری و آقای حاج آقا به مخبری و آقای حاج سید نصراله به عضویت کمسیون مبتکرات و آقای سید جلیل بمضویت کمسیون محاسبات و آقایان حاج میرزا رضاخان و لواء الدوله و حاج سید ابراهیم بمضویت کمسیون بودجه انتخاب شدند آقایان عز الملک و فهیم الملک پیشنهاد نمودند چون بعضی لوابیح و طرحها در کمسیون متراکم شده و در بعضی آنها شور اول بعمل آمده و بعلاوه در لوابیحی که بعد از طرف وزراء پیشنهاد می شود باید شور اول و دوم بعمل آید همه روزه غیر از جمعه مجلس هلنی تشکیل میشود .

آقایان آقا میرزا ابراهیم و حاج عز الممالک پیشنهاد نمودند هفته پنج روز مجلس تشکیل شود و ایام دوشنبه و جمعه تعطیل باشد بواسطه عدم حضور عده کافی اخذ رای در این چند فقره پیشنهاد موکول بجلسه آتی گردید .

آقای وزیر امور خارجه اظهار داشت چندی قبل صورت استیضاحی از طرف مجلس راجع به بیجک کمیانی فارسی نوشته بودند که اکنون برای جواب حاضر شده ام .

آقای حاج آقا اظهار داشت استیضاح بنده فقط راجع به بیجک کمیانی نبود در خصوص بیجک و معادن قراچه داغ و اتومبیل و تمدیاتی که در سرحد میشود بود در خصوص بیجک بعد از مراجعه دوسیه و نوشته جات در کمسیون خارجه بر بنده معلوم شد به وزارت خارجه تقصیری نیست در خصوص سایر مطالب هم چون عده کافی نیست اگر اجازه دهند استیضاح بروز دیگر موکول شود .

آقای کاشف اظهار داشت مدتی است بعضی شکایات راجع ب اداره حمل و نقل موسوم به کورونسکی که در خراسان دایر شده میرسد .

از وزارت امور خارجه سؤال میکنم آیا این امتیاز داده شده یا بدون اطلاع وزارت خارجه این اداره دایر شده و در صورتیکه بدون اطلاع وزارت خارجه دایر شده چه اقدامی نموده اند .

آقای وزیر امور خارجه اظهار داشت در این خصوص از کار گذاری خراسان تحقیقات شده و جواب داده است کورونسکی دعوی امتیاز نموده ولی چون نتوانسته امتیازنامه ارائه دهد وزارت خارجه جداً او را منع کرده است

آقای آقا شیخ غلامحسین اظهار داشت

از فرایکه شنیده میشود مسیو بو کنت دواساز سه سال است مدت کنتراتش منقضی شده و بدون جهت متوجه میگرداند وزارت خارجه سؤال میکنم آیا کنترات دارد یا خیر در صورت نداشتن کنترات بچه جهت واز کدام اداره متوجه میگرداند.

آقای وزیر امور خارجه اظهار داشت این شخص در سنه ۱۹۰۴ مسیحی مستخدم شده و در ۱۹۰۷ مدت کنتراتش منقضی شده چهل روز بعد از انقضای مدت کنتراتش او را برای معیری بضرابخانه برده اند و در کنترات او نوشته شده علاوه بر خدمت معینه این خدمت هم با و رجوع میشود و این شخص فقط مستند به این یک کلمه است که از روی خطا نوشته شده و اداره گمرک هم مستند باین است که مرحوم مظفرالدین شاه حکم حضوری داده که این شخص دواساز در بار باشد بهر حال پس از اینکه معلوم شد برای دربار دواساز لازم نیست با و نوشته شده و از اول اکتبر که هفت روز قبل است از خدمت معاف شده و متوجه میگرداند.

آقای ادیب التجار در خصوص طول اقامت قشون دولت روس در ایران و تجدید اجاره نامه های اماکن خود در قزوین از وزارت خارجه سؤال نمود آیا چه اقدامی نموده اند.

آقای وزیر امور خارجه - اظهار داشت در خصوص تجدید اجاره نامه ها اقدامات شده و به سفارت نوشته شد که از روسیه بآنها دستور داده شود این مسئله را موقوف کنند و در خصوص اخراج قشون هم وزارت خارجه دقیقه از اقدامات فروگذاری نکرده ام بدو امر منقریب نتیجه صحیحه مقتضیه حاصل شود.

آقای عزالمملک در خصوص پانته سؤال نمودند آقای وزیر امور خارجه اظهار داشت عقیده ام اینست این سؤال بماند تا نتیجه اقدامات حاصل شده بهر مجلس برسد.

آقای آقا میرزا احمد اظهار داشت از فراری که شنیده می شود نماینده سفارت دولت روس از ترتیب استنطاق نوروزاف ممانعت مینماید بملاوه چند دفعه دیده شده که او آزادانه در معابر حرکت میکند از وزارت خارجه سؤال میکنم آیا این مسئله صحت دارد یا خیر در صورت صحت چه اقدامی شده آقای وزیر امور خارجه اظهار داشت در این خصوص اظهاری شده نه باین ترتیب عقیده آنها این بوده که در استنطاق او استنطاقات خارج از این تقصیر از او می شود و می گویند استنطاقات خارج از موضوع خارج از قانون است بنده نمیکویم که استنطاقات خارج قانون از او شده ولی مستنطاق وزیر محکمه را خواسته ام و گفته ام استنطاقات خارج از موضوع از او نکنند در خصوص آزادی او هم این طور نیست فقط یک روز زندان دارد داشته چون در زرکنده طبیب حاضر نبوده او را با یک نفر سرباز بشهر آورده اند نزد طبیب و مراجعت داده اند و روزهای استنطاق او را از حبس میآوردند به محاکمه و مجدداً به حبس میبرند و منقریب نتیجه استنطاق او هم معلوم خواهد شد.

آقای حاج عز الممالک پیشنهاد نمود چون اهمیت مقام سلطنت بالاتر از آن است که شرحی در لزوم ورود حضرت اشرف آقای ناصر المملک عرض و خاطر آقایان نمایندگان را از اهمیت موقع و مقام مطلع سازد و هر اندازه از طرف مجلس مقدس اقدام در این خصوص شود بجای به حق است این بنده پیشنهاد می کنم تلگراف مجددی از طرف مجلس مقدس به حضرت اشرف آقای ناصر المملک مغایره و اهمیت تشریف فرمائی حضرت معظم الیه را اظهار و تقاضای حرکت فوری بشود چون مخالفی نداشت این تقاضا پذیرفته و قرار شد تلگراف مزبور مغایره شود.

آقای دکتر امیر خان اظهار داشت سابق برای خدمات طبیبیه یک نفر طبیب اروپائی برای شخص سلطنت استخدام مینمودند علاوه بر آن در مدرسه دولتی هم تدریس می نمود در این سنوات اخیر که بعضی از جوانان ایرانی بمغارج دولت یا خرج شخصی با اروپا اعزام و تا اندازه تحصیل طب نمودند عوض اینکه عذر آن یک نفر را هم بخواهند سه نفر استخدام نمودند تدریس هم موقوف شد در اول مشروطیت بنامش در این باب اقدامی بنمایند و کنترات دکتر کوپن را فسخ کردند ولی در باب دکتر لندلی این اقدام نشد بملاوه با اینکه از طرف نیابت سلطنت حکم شده این اشخاص که مدت انقضای کنتراتشان نزدیک است تجدید نشود شنیده می شود وزارت خارجه مایل است کنترات دکتر لندلی را تجدید نماید از وزارت خارجه سؤال میکنیم اولاً در موقعی که کنترات دکتر کوپن فسخ شد چرا این اقدام در حق دکتر لندلی نشد و ثانیاً وزارت خارجه می خواهد کنترات او را تجدید نماید یا خیر.

آقای وزیر امور خارجه اظهار داشت اینکه هیئت مدیره کنترات دکتر کوپن را فسخ نمود و کنترات دکتر لندلی را باقی گذاشت برای این بود که دکتر کوپن هشت سال بموقع انقضای کنتراتش مانده بود بملاوه نه هزار تومان هم حقوق می گرفت دلی دکتر لندلی چهار ماه بمدت انقضای کنتراتش مانده بود و حقوق او هم تقریباً پنج هزار تومان بود و اینکه می گویند انقضای مدت کنترات را با و اعلان نکرده ام با اینکه کاغذ از دربار رسیده کاغذ در این خصوص در موقع وزارت من نرسیده لکن وقتی که در وزارت خارجه رفتم تفیش کردم دو کاغذ راجع بدکتر لندلی دیدم که در زمان کابینه سابق نوشته شده و آنها اقدامی نکرده بودند این بود که فوراً بدکتر لندلی نوشتیم که بعد از انقضای کنترات شما نیابت سلطنت دیگر کنترات شما را تجدید نخواهد کرد.

آقای ادیب التجار تقاضا نمود مطرح راجع باحتکار غله جزء دستور جلسه آتی شود چون مخالفی نداشت پذیرفته شد.

رئیس جلسه آئینده را بروز سه شنبه و دستور آن را بقرار ذیل اعلام نمود طرح آقای ادیب التجار راجع باحتکار غله - رایورت کمیسیون بودجه راجع باقا شیخ هادی استر آبادی انتخاب اعضاء اداره مباشرت و کمیسیونها.

(مجلس یکساعت و نیم از شب گذشته ختم گردید)

جلسه ۱۵۴

صورت مجلس روز ۳ شنبه ۸ شهریور

شوال ۱۳۲۸

مجلس دو ساعت قبل از غروب آفتاب در نعت ریاست آقای ذکاء المملک تشکیل شد

صورت مجلس روز یکشنبه ۵ قرائت گردید رایورت شعبه اول مشعر بانتخاب آقایان آقا میرزا محمد صادق طباطبائی و میرزا محمد علی خان تربیت به عضویت کمیسیون بودجه خوانده شد رایورت کمیسیون عرایض مشعر بانتخاب آقای حاج شیخ رئیس ریاست و آقای شیبانی نیابت ریاست و آقای آقا عبدالحسین بسمت منشی و آقای بهجت بمخبری و نظلم در باب حرق قرائت شد رئیس اظهار داشت در خصوص ارباب حقوق با وزراء مذاکره شده قرار آسایش آنها را خواهند داد.

آقای بهجت پیشنهادی راجع بجلسات شعبات نموده و بکمیسیون مبتکرات رجوع گردید چون عده برای اخذ رأی کافی نبود اسامی فائین این جلسه بتقاضای آقای حاج فانیح المملک بتفصیل ذیل خوانده شد.

غائبین بدون اجازه - آقای صدیق حضرت آقای حسنعلی خان - آقای میرزا رضا خان - آقای دکتر اسمعیل خان - آقای حاج وکیل الرعایا آقای سیداراعظم - آقای صنیع الدوله - آقای حاج امام جمعه - آقای آقا سید علی آقا

غائبین با اجازه - آقای میرزا علی اکبر خان آقا حاج آقا

مریض آقای حاج میرزا زین المابدین - آقای میرزا اردلان خان - آقای حاج مصدق الممالک آقا میرزا کیخسرو معاضد المملک تقاضا نمودند چون عده برای انتخاب واخذ رأی کافی نیست لایحه ثبت اسناد مطرح شور شود در ماده ۳۱ و ۳۲ شور اول بعمل آمد نظر باینکه لایحه مزبور نزد نمایندگان حاضر نبود شور در لایحه موقوف و از طرف رئیس اجازه تنفس داده شد در ثانی جلسه تشکیل و رایورت شعبه چهارم مشعر بانتخاب شاهزاده ابوالقاسم میرزا بجای آقای فهیم المملک به عضویت کمیسیون بودجه خوانده شد

پیشنهاد آقای عزالمملک راجع بنسخ ماده ۱۲۰ نظامنامه داخلی و تعیین مجازات نقدی برای نمایندگان در صورت غیبت از مجلس و کمیسیونها و شعبات قرائت و تقاضا نمود در همین جلسه مطرح مذاکره شود پس از قدری مذاکره برای اینکه پیشنهاد مزبور در همین جلسه مطرح شود در رای گرفته تصویب نگردید پس از آن بتقاضای آقای عزالمملک بقوریت آن رای گرفته با اکثریت تصویب و بکمیسیون مبتکرات رجوع گردید

رایورت کمیسیون مبتکرات راجع بطرح قانونی آقای ادیب التجار در خصوص منع احتکار غله قرائت و پس از قدری مذاکره در قابل توجه بودن آن رای گرفته با ثریت قابل توجه و بکمیسیون داخله رجوع گردید.

پس از آن بتقاضای آقای ادیب التجار بقوریت